

CNV standpuntnota Brexit

Hoorzitting Tweede Kamer d.d. 19 april 2018

Sta voor afdwingbare bescherming bij Brexit

Het CNV roept Kamer en kabinet op om zich in de Brexit-onderhandelingen sterker te maken voor werknemersrechten. De inzet van onderhandelende partijen kan niet blijven bij mooie woorden of loze beloftes. Nederland moet zich opwerpen als voorvechter van concrete, afdwingbare afspraken met het Verenigd Koninkrijk (VK) over werknemersrechten. Afdwingbare normen moeten een kernvoorwaarde zijn voor de acceptatie van de uitkomsten van de Brexit-onderhandelingen. Het alternatief is een buurland waar lagere arbeidsnormen gelden, met als resultaat oneerlijke concurrentie op basis van een race naar het putje. Transparantie en betrokkenheid van de vakbonden is bovendien in elk stadium van het Brexit-proces van belang.

Belang werknemers bij intensieve handel met VK

Het is ook voor werknemers essentieel dat Nederland veel handel blijft drijven met het VK. 200.000 voltijdsbanen zijn direct afhankelijk van export naar het VK.¹ Een handelsovereenkomst gebaseerd op weinig barrières (tarieven) heeft de voorkeur. Bij intensieve handel op basis van lage handelsbarrières, is echter gelijke bescherming van Britse en Europese werknemers nu en in de toekomst cruciaal.

Geen uitholling van werknemersrechten door Brexit

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft aangegeven dat het kabinet, om oneerlijke concurrentie en een *race to the bottom* te voorkomen, hecht aan "effectieve waarborgen" voor een gelijk speelveld. Nederland zet in op het behoud van het niveau van de EU-standaarden, maar geeft ook aan dat het VK als 'derde land' niet langer gebonden zal zijn aan Europese wet- en regelgeving.² Wat het CNV betreft is het wèl mogelijk om erop in te zetten dat EU-standaarden afdwingbaar de norm blijven in het VK. De minister moet de lat hoger leggen. Dat is ook hard nodig. De Britse regering zal immers waarschijnlijk juist die rechten willen afbouwen die door het huidige EU recht gegarandeerd worden: zoals arbeidstijdenwetgeving, arbo-wetgeving, en gelijke beloning voor uitzendkrachten.³

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/10/21-mld-euro-verdiend-aan-export-naar-het-vk>

² Kamerstuk 23987-229, maart 2018

³ Ford, M (2016) *Workers' rights from Europe: the impact of Brexit*. Via: <https://www.tuc.org.uk/research-analysis/reports/workers%E2%80%99-rights-europe-impact-brexit>. P. 2/3

Elkaar niet naar het putje beconcurreren door slechte afspraken

Een vrijhandelsovereenkomst zoals onlangs voorlopig in werking is getreden met Canada (CETA) is momenteel de meest waarschijnlijke uitkomst. Het probleem met zo'n akkoord is dat het concurrentie op sociale normen niet voorkomt. Een dergelijk akkoord geeft de Britten teveel ruimte om te bepalen in hoeverre ze zullen vasthouden aan het Europese model. De Europese Commissie probeert de regelvrijheid van de Britten in te perken via niet afdwingbare 'non-regressieclausules' alleen voor bestaande wetgeving.⁴ Dat is onvoldoende. Wat het CNV betreft moet de EU eisen dat Europese sociale standaarden nu en in de toekomst in Britse nationale wetgeving worden omgezet. Verder moet schending van werknemersrechten even zwaar bestraft worden als schending van investeerdersbelangen. Investeerders kunnen in CETA naar een internationale rechtbank stappen als zij vinden dat hun belangen worden geschonden en een financiële vergoeding eisen.⁵ CNV wil dat de gevolgen van deze handelsovereenkomst voor werknemersrechten in kaart wordt gebracht. Er moet een, ook voor vakbonden toegankelijke en transparante geschillenbeslechting zijn. Op basis hiervan moeten er handelssancties zoals boetes, opgelegd kunnen worden, net als bij de schending van investeerdersbelangen.⁶

Compensatie bij baanverlies

CNV vindt het essentieel dat werknemers die door de Brexit hun baan verliezen, worden ondersteund in de overgang naar ander werk. Hier ligt in eerste instantie een verantwoordelijkheid voor werkgevers. Nederlandse bedrijven kunnen immers in de problemen komen door hogere handelsbarrières, waardoor de export naar het VK afnemen.

Draagvlak voor Europa

De Brexit zorgde voor een schok in Europa. Voor het eerst in de geschiedenis van de Europese samenwerking zal een lidstaat de Gemeenschap verlaten. Ook in andere lidstaten maken burgers zich zorgen over ontwikkelingen in Europa. In Nederland heeft een aanzienlijk deel van de bevolking zich uitgesproken tegen verdere Europese integratie. Recent wees een onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek uit dat minder dan de helft van de Nederlanders vindt dat economische migranten uit de Europese Unie in Nederland mogen wonen en werken!⁷ Veelgehoorde kritiek is dat het niet zo kan zijn dat werknemers uit verschillende Europese landen die hetzelfde werk doen op dezelfde plaats ongelijk beloond worden en dat ze minder rechten hebben. In een echt sociaal Europa horen dit soort praktijken gewoon volstrekt niet thuis. Dat is één van de lessen van de Brexit waar de politiek juist nu wat mee kan en moet.

⁴ Woolfson, C. (2018) *Brexit, Trade Agreements and The Future of Labour Standards*. Via: <https://www.socialeurope.eu/brexit-trade-agreements-and-the-future-of-labour-standards>

⁵ Puccio, L en R. Harte (2017) *From arbitration to the investment court system (ICS). The evolution of CETA rules*. European Parliamentary Research Service – PE 607.251.

⁶ Buzek, T. (2018) EESC Advies REX/500 *Hoofdstukken over handel en duurzame ontwikkeling in vrijhandelsovereenkomsten van de EU*.

⁷ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2018/13/meerderheid-bevolking-voor-opvang-vluchtelingen>